گزارش

تعطیلات پایان هفته همچنان بلاتکلیف

شنبه‌ها تعطیل خواهند شد؟

ماجرای تعطیلی دو روز پایانی آخر هفته همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و مشخص نیست نمایندگان در نهایت چه تصمیمی خواهند گرفت. از یک سو دولت به دنبال تعطیلی پنجشنبه‌هاست و از سویی دیگر مخالفان قطع ارتباط چهارروزه با دنیا در تلاطم هستند تصمیم مبتنی بر منطق اتخاذ شود. تعطیلی شنبه‌ها مخالفان سنتی خود را دارد که معتقدند روز تعطیلی یهودیان نباید در ایران هم تعطیل شود، حتی به قیمت صدمه‌دیدن مراودات تجاری و مالی و بانکی ایران با دنیا، دولت هم که معتقد است تعطیلی پنجشنبه‌ها تقریبا جا افتاده و هزینه اضافی برای اجرا نخواهد داشت و تمایل دارد مسیر ساده‌تری را در این ماجرا طی کند. فعلا مخالفان تعطیلی پنجشنبه‌ها توانسته‌اند منطق مخالفت این تصمیم را در کمیسیون اجتماعی به کرسی بنشانند، اما مخالفان تعطیلی شنبه‌ها هم بسیار قدرتمند به دنبال نتیجه مطلوب خود هستند. بالاخره دیروز نمایندگان مجلس در جلسه علنی وارد بررسی جزئیات کلیات لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری درباره کاهش ساعات کاری ادارات و افزایش تعطیلات پایان هفته که سال گذشته به تصویب مجلس رسیده بود، شدند. در جریان بررسی جزئیات این لایحه، محمدتقی نقدعلی پیشنهاد بازگشت به اصل لایحه را مطرح کرد. او تأکید کرد: در شرایطی که شعار سال رشد تولید است و این امر مستلزم کار و فعالیت بیشتری است، کاهش ساعات کاری و افزایش تعطیلات توجیهی ندارد. از سویی دیگر با تعطیلی شنبه‌ها عملا کشور از پنجشنبه ظهر تعطیل می‌شود و روز جمعه که مخصوص عبادات و اعمال دینی است، تحت تأثیر قرار می‌گیرد. محمد وحیدی در مخالفت با پیشنهاد بازگشت به اصل بیان کرد: افزایش تعطیلات منجر به افزایش بهره‌وری خواهد شد. اگر ما به‌جای پنجشنبه تعطیلی را به روز شنبه ببریم، میزان خسارت اقتصادی در هفته تا ۱۰ میلیارد دلار در سال کاهش می‌یابد. بسیاری از کشورها به بازار بین‌الملل توجه ویژه‌ای دارند، با تعطیلی روز شنبه نیز روزهای کاری ما با جامعه جهانی تطابق بیشتری خواهد داشت و از سوی دیگر نظام بانکی و برخی از دستگاه‌های خدماتی نیز می‌توانند از این تعطیلات بهره‌مند شوند. بر اساس اصلاحات صورت‌گرفته، روز شنبه و روز جمعه تعطیل اعلام خواهد شد. متفکرآزاد به‌عنوان موافق این بند بیان کرد: بر اساس لایحه‌ای که دولت به مجلس شورای اسلامی ارائه کرد، ساعت کاری چهار ساعت در هفته و روزهای کاری به پنج روز کاهش می‌یابد. در لایحه دولت گفته نشده بود که چه روزی تعطیل شود، اما در مصوبه کمیسیون ذکر شده که روز تعطیلی شنبه باشد بهتر است که با توجه به بحث‌های کارشناسی که این موضوع نیاز دارد، تصمیم‌گیری درباره روز تعطیلی به دولت سپرده شود تا کارشناسان بتوانند به شکل مفصل این موضوع را بررسی کنند. از سوی دیگر شأن اجرای این کار بر عهده دولت است؛ نباید به‌صورت سریع در این زمینه تصمیم‌گیری شود، شاید دولت تصمیم بگیرد مدتی آزمایشی روز تعطیلی را تعیین کند. او افزود: مباحث اقتصادی و فرهنگی زیادی در این زمینه وجود دارد و تصمیم مجلس شورای اسلامی می‌تواند التهابات اجتماعی به دنبال داشته باشد. لازم است که بحث کارشناسی در این زمینه صورت گیرد و بنابراین بهتر است تصمیم‌گیری درباره روز تعطیلی به دولت سپرده شود. حسین گودرزی، سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی نیز در مخالفت با پیشنهاد بازگشت به اصل لایحه بیان کرد: بار گذشته که این لایحه به کمیسیون ارجاع شد، بر این موضوع تأکید شد که چرا روز تعطیلی در گزارش کمیسیون تعیین نشده است. از سوی دیگر اگر به اصل لایحه بازگردیم، اصلاحاتی که کمیسیون انجام داده، همگی کنار می‌رود. ما مشمولان قانون کار یعنی کارگران را نیز اضافه کردیم تا در حق آنها اجحافی صورت نگیرد. از سویی دیگر ما ساعت کاری را ۴۰ ساعت در هفته تعیین کردیم. کشور ما جزء ۳۰ کشوری است که بالاترین ساعت کار را در هفته دارد و باید به این سمت برویم که ساعت کاری را کاهش دهیم. نماینده دولت درباره پیشنهاد بازگشت به اصل لایحه بیان کرد: این لایحه دولت درباره تعطیلی پایان هفته پنج ویژگی دارد؛ اول اینکه در تمام شهرستان‌ها و مراکز استان‌ها مانند تهران روز پنجشنبه تعطیل شود. البته ما فقط یک روز تعطیل رسمی داریم و آن هم روز جمعه است و فقط خدمات‌رسانی اداری به مردم در روز پنجشنبه وجود ندارد، وگرنه بانک‌ها بر مراکز خدماتی و سایر بخش‌ها به خدمات خود ادامه خواهند داد. دولت خدمت‌رسانی به مردم را در پنج روز یعنی از روز شنبه تا چهارشنبه تعریف کرده است و صرفا در روز پنجشنبه خدمات‌رسانی اداری نداریم. یکی دیگر از ویژگی لایحه این است که تقویم آموزشی در اختیار دولت قرار گرفته و در مناطق سردسیر دولت می‌تواند ۱۰ روز زودتر مدارس را بازگشایی کند و به دولت اجازه داده شده است در مواقع بحرانی و اضطراری مانند اپیدمی و آلودگی هوا به مدت ۴۲.۵ ساعت در هفته ساعات اداری را تنظیم کند. از سویی دیگر باید به این نکته توجه داشت که هرچه ساعت کاری افزایش پیدا کند، به معنای افزایش بهره‌وری نیست، بلکه باید اقتصاد فرهنگ و اقتصاد گردشگری را نیز در نظر گرفت. در نهایت نمایندگان با پیشنهاد بازگشت به اصل لایحه دولت مخالفت کردند و به بررسی ادامه پیشنهادها در جزئیات این لایحه پرداختند.

خبر

اسلامی در کمیسیون امنیت ملی:

موضوعات باقی‌مانده بین ایران و آژانس به دو مکان تقلیل پیدا کرده است

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی گفت: رئیس سازمان انرژی اتمی در جلسه کمیسیون بیان کرد که مبنای تعاملات ایران و آژانس NPT و پادمان است و موضوعات باقی‌مانده بین ما و آژانس به دو مکان تقلیل یافته است. به گزارش ایسنا، ابوالفضل عمویی در توضیح جلسه دیروز کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: جلسه امروز کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، با حضور آقای اسلامی معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی با موضوع بررسی آخرین اقدامات این سازمان برگزار شد. وی توضیح داد: در این جلسه مهندس اسلامی تأکید کرد که سازمان انرژی اتمی هدف بهره‌مندی مردم از منافع دانش هسته‌ای در زندگی‌شان را دنبال می‌کند. روند ساخت نیروگاه‌های جدید هسته‌ای ازجمله نیروگاه ۲ و ۳ بوشهر طبق برنامه پیش می‌رود. سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ادامه داد: آقای اسلامی به تشریح ابعاد کنفرانس بین‌المللی علوم و فنون هسته‌ای با ۶۰۰ مقاله و ارائه در اصفهان هم پرداخت؛ در این کنفرانس که اولین بار بود با حضور میهمانان خارجی ازجمله رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، برگزار می‌شد، دانش هسته‌ای کشورمان در سطوح مرتبط ارائه شد. وی افزود: رئیس سازمان انرژی اتمی به بیانیه مشترک با گروسی هم پرداخت و توضیح داد که مبنای تعاملات ایران و آژانس NPT و پادمان است و موضوعات باقی‌مانده بین ما و آژانس به دو مکان تقلیل یافته است. عمویی گفت: آقای اسلامی بیان کرد که ما تأکید داریم آژانس در عملکرد خود، رویکرد حرفه‌ای و فنی را دنبال کند و تحت تأثیر رویکردهای سیاسی قرار نگیرد. سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در پایان اظهار کرد: در این جلسه که آخرین جلسه مشترک کمیسیون امنیت ملی مجلس یازدهم با سازمان انرژی بود، نمایندگان از تعامل سازنده سازمان با کمیسیون تقدیر کردند.

سیدرضا صالحی‌امیری در جلسه رونمایی و بررسی کتاب خاطرات مرحوم هاشمی‌رفسنجانی (سال ۱۳۸۰) عنوان کرد

خاطرات آیت‌الله مهم‌ترین منبع تاریخ شفاهی است

عکس: مصطفی کاشه، شرق

شرق: در ادامه نشست رونمایی و بررسی کتاب خاطرات ۱۳۸۰ آیت‌الله هاشمی به میزبانی روزنامه «شرق»، نوبت به دکتر سیدرضا صالحی‌امیری رسید که تمرکز بحث خود را روی تحلیل شخصیتی آن مرحوم گذاشت و از نگاهی کلان‌تر و فراتر از کتاب خاطرات به ذکر چند ویژگی آیت‌الله هاشمی پرداخت؛ چراکه از منظر وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی، «محور نشست درباره شخصیت مرحوم هاشمی است و به همین دلیل باید دید ایشان چه نگاهی به پدیده‌ها، موضوعات، اتفاقات و حوادث داشت؟». پس به گفته او، «باید جهت بحث را به این سمت کشاند که محوریت ارزیابی با شخصیت آیت‌الله هاشمی باشد و موضوعات ذیل آن بررسی شود».

به واسطه این تغییر جهت بحث و دورشدن نشست از تحلیل کتاب خاطرات مرحوم هاشمی‌رفسنجانی (سال ۱۳۸۰)، دکتر صالحی‌امیری با یک قرائت فرامتن، موضوع «تحریف تاریخ» را پیش کشید و مشخصا به نقش آیت‌الله هاشمی در جلوگیری از تحریف تاریخ ورود کرد. ذیل این نکته، تحلیلگر مسائل سیاسی با ارجاع تاریخی به عهد ناصری، بزرگ‌ترین منبع تاریخ شفاهی ایران را مربوط به آن دوره می‌داند که هزار جلد دیوان را شامل می‌شود که به گفته‌اش، حدود ۸۰۰ جلد آن در آرشیو ملی است و حدود ۱۷۰ تا ۲۰۰ جلد باقی‌مانده در کاخ گلستان قرار دارد که اسناد نشان می‌دهد کاتبان تمام تصمیمات، جلسات و مکاتبات را ثبت و ضبط کرده‌اند.

پس از این هزار جلد دیوان که بزرگ‌ترین منبع تاریخ شفاهی ایران است، دکتر صالحی‌امیری «خاطرات آیت‌الله هاشمی را مهم‌ترین منبع تاریخ شفاهی تلقی می‌کند»؛ چراکه به باور او خاطرات شفاهی مربوط به دوره پهلوی استناد به خاطرات رجال سیاسی آن دوره است که اکنون خاطرات شفاهی ۵۷ رجال سیاسی دوره پهلوی در کتابخانه ملی گردآوری شده اما آن‌طور که وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌گوید، اگرچه آثار درخور توجهی هستند، ولی هیچ‌کدام از آنها ارزش تاریخی چندانی به آن معنا ندارد. چون به نظر او، «تمام این خاطرات شفاهی بعد از انقلاب جمع‌آوری شده است، درصورتی‌که اهمیت خاطرات آیت‌الله هاشمی در این است که این خاطرات به لحظه و در زمان وقوع اتفاق نوشته شده است؛ یعنی آیت‌الله هاشمی با تصویر روشنی که از جامعه‌ای که در آن زیست می‌کرد و نظام بین‌الملل می‌نوشت و این مهم‌تر از آن است که فردی بخواهد امروز درباره دولت آقای هاشمی بنویسد».

محسن هاشمی حق دخل و تصرف در خاطرات آیت‌الله را ندارد

دکتر صالحی‌امیری در ادامه ارزیابی خود مجددا به مقوله «تحریف تاریخ» بازمی‌گردد که از منظر او، «همیشه گریبان‌گیر کشور بوده است تا آنجا که آنچه درباره تاریخ ایران نوشته شده، انبوهی از واقعیت‌ها و تحریف‌های تاریخی است، بنابراین هرکسی که درباره آن مطالعه می‌کند دچار اغتشاش فکری می‌شود». این تحلیلگر سیاسی برای ذکر نمونه به موضوع اختلافات مرحوم مصدق و کاشانی می‌پردازد که «تا به اکنون تصویر روشنی از آن اختلافات وجود ندارد و جز آثار معدودی مانند مجموعه چهارجلدی خواهرزاده آیت‌الله کاشانی یا اسنادی که از طرف مکی و دیگران جمع‌آوری شده است، تحلیل درستی از آن اختلافات وجود ندارد. اما چند سال پیش آرشیو ملی لندن پس از گذشت ۵۰ سال، اسنادی را منتشر کرد که نشان می‌دهد آیت‌الله کاشانی اگر حمایت جدی از سقوط حکومت مصدق نکرده باشد، دست‌کم از انجام کودتا خشنود بوده است؛ تا جایی که کاشانی به دعوت زاهدی و در هنگام حمله و تخریب دفتر کار و منزل مرحوم مصدق با لبخند از کودتا و کودتاچیان حمایت می‌کند». درصورتی‌که صالحی‌امیری اذعان دارد «اگر این را قبلا عنوان می‌کردیم، یک جرم بود، اما آرشیو ملی لندن فیلم آن را منتشر کرده است و می‌بینید که تحریف تاریخ تا کجا بوده است!».

با توجه به آنچه در قالب تحریف تاریخ گفته شد، وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه ارزیابی خود، نکته مهم‌تری را ناظر بر «فریب تاریخ» مطرح می‌کند و تأکید دارد «در کلام، گفتار و قلم آیت‌الله هاشمی فریب وجود ندارد» و با یادآوری این نکته، انتقادی خطاب به محسن هاشمی به‌عنوان متولی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله هاشمی دارد که «در روند مذاکره برای چاپ خاطرات آیت‌الله هاشمی، شما مجاز به دخل و تصرف در خاطرات نیستید» و راه‌حلش از منظر دکتر صالحی‌امیری آن است که «هرجا که با ذکر یک جمله و حتی کلمه از خاطرات آیت‌الله هاشمی مخالفت شده است، باید آن را سفید گذاشت»؛ چراکه به باور او، «با جابه‌جاکردن جملات و حتی کلمات خاطرات آیت‌الله هاشمی، تحریف تاریخ و تحریف آن مرحوم صورت می‌گیرد، حتی اگر این اتفاق از طرف فرزندشان یعنی محسن هاشمی رخ داده باشد».

با این گلایه، وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی، صراحتا خطاب به محسن هاشمی می‌گوید: «شما به‌عنوان وارث آیت‌الله هاشمی این حق قانونی و شرعی را دارید که خاطرات را منتشر نکنید، اما زمانی که آن را منتشر کردید، حق دخل و تصرف در جملات و کلمات ایشان را ندارید و باید نقاط اختلافی را در کتاب سفید بگذارید و عنوان کنید که به دلیل مخالفت‌ها حق انتشار و چاپ آن خاطره در آن تاریخ وجود نداشت». با ذکر این گلایه، دکتر صالحی‌امیری مجددا محسن هاشمی را مخاطب سؤال خود قرار می‌دهد و تصریح می‌کند: «چرا شما باید پاسخ‌گوی تحریف خاطرات آیت‌الله هاشمی باشید؟! عنوان کنید نهادهای تصمیم‌گیر و ذی‌ربط بنا بر دلایلی مصلحت ندانستند که بخش‌هایی از خاطرات آیت‌الله هاشمی منتشر شود و باید این نهادها پاسخ‌گو باشند، نه شما و اتفاقا زمانی که بخش‌هایی از خاطرات آیت‌الله هاشمی در کتاب‌شان سفید باقی بماند، خودبه‌خود باعث کنجکاوی جامعه خواهد شد که آن خاطرات در آن تاریخ به چه دلیل اجازه انتشار پیدا نکرده است. چون همه کلمات آیت‌الله هاشمی در خاطرات‌شان بار معنایی دارد و نمی‌توان آن را به‌راحتی حذف یا جابه‌جا کرد».

محسن هاشمی هم نه در مقام پاسخ به انتقاد و سؤال دکتر صالحی‌امیری، بلکه در مقام تبیین بیشتر مسیر طی‌شده برای تعامل در جهت کمترشدن ممیزی‌های مربوط به انتشار خاطرات آیت‌الله هاشمی این نکته را یادآور می‌شود که «اگر در خاطرات اسم فرد یا افرادی به دفعات بیاید، خاطرات را برای آن فرد ارسال می‌کنیم تا اگر نکته‌ای یا اظهارنظری داشتند در پاورقی‌ها اضافه کنیم». کمااینکه به گفته فرزند مرحوم هاشمی، «همین خاطرات برای دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای ارسال شد و چون در خاطرات سال ۱۳۸۰ هم اسم آقای خاتمی بارها آمده بود، نسخه‌ای هم برای ایشان فرستاده شد و سیدمحمد خاتمی هم نامه بسیار خوبی را برای من ارسال کردند و تأکید داشتند که این نامه منتشر نشود، اما من اینجا جا دارد یک جمله از ایشان را نقل کنم که نوشته بودند خاطرات بزرگواری مانند مرحوم آقای هاشمی باید همان‌طور که بوده است، منتشر شود، نه آنکه در آن دخل و تصرف شود و من این مطلب را به خود آقای محسن هاشمی هم گفتم». با ذکر این نکات، مدیر دفتر نشر معارف انقلاب تأکید دارد که «من به دنبال دخل و تصرفی نبودم و سعی کردم چون در خاطرات سال ۱۳۸۰ اسم آقای خاتمی و اعضای دولت‌شان بارها آمده است، نظر ایشان را هم جویا بشوم که اگر نکته‌ای داشتند در پاورقی اضافه کنم».

رفتارشناسی آیت‌الله هاشمی در بحران

سرفصل دیگری که دکتر صالحی‌امیری در تحلیل خاطرات و شخصیت آیت‌الله هاشمی به آن می‌پردازد، «ظرف زمانی ناظر بر تحولات کشور است». به گفته او، «مرحوم هاشمی در ظرف زمانی‌ای خاطراتش را می‌نوشت که کشور در اوج بحران دائمی بود، به‌طوری که گویی تنها در بحران می‌شد زیست کرد و هر روز یک بحران وجود داشت و به همین دلیل همه نگاه‌ها به آیت‌الله هاشمی بود که موضع او درباره مسائل مختلف چیست». از رهیافت ظرف زمانی، وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی بر مقوله «رفتارشناسی آیت‌الله هاشمی در بحران‌ها» متمرکز می‌شود و ذیل آن عنوان می‌کند: «آن مرحوم بحران را مدیریت نمی‌کرد، بلکه بحران را راهبری می‌کرد؛ چراکه آیت‌الله هاشمی در شرایط بحرانی خم به ابرو نمی‌آورد». این ویژگی مرحوم هاشمی تا آنجا برای دکتر صالحی‌امیری پررنگ بود که صراحتا عنوان می‌کند: «در تاریخ زیست آیت‌الله هاشمی یک بحران وجود ندارد که ایشان احساس وحشت و عقب‌نشینی کرده باشد» و از منظر او، «این هنر رهبران (leadership) است، نه مدیران؛ چراکه مدیران همیشه از بحران وحشت دارند».

با توجه به نکاتی که گفته شد، دکتر صالحی‌امیری در پاسخ به این سؤال که آیا نگاه‌شان باعث ایجاد یک تابو درباره انتقاد از شخصیت آیت‌الله هاشمی نمی‌شود، به این نکته اشاره می‌کند: «من از نسلی هستم که از آقای هاشمی درس گرفتیم و اتفاقا اکنون راحت‌تر می‌توانم درباره ایشان سخن بگویم و وقتی من این حرف‌ها را می‌زنم، یعنی از باورهایم می‌گویم؛ چراکه اکنون قرار نیست معادله‌ای وجود داشته باشد». در ادامه این جملات، او تکرار می‌کند: «آیت‌الله هاشمی یک رئیس‌جمهور نبود و این یک خطای استراتژیک است؛ چراکه آن مرحوم، شخصیتی فوق زمان خود بود». یعنی به باور وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی، «آیت‌الله هاشمی فراتر از زمان خود بود، آن‌گونه که هیچ‌گاه از شکنجه و فشارهای قبل از انقلاب پشیمان نشد».

دکتر صالحی‌امیری با ارجاع دوباره به رفتارشناسی آیت‌الله هاشمی در بحران‌ها، ویژگی دیگری از آیت‌الله را مطرح می‌کند ناظر بر اینکه «آیت‌الله هاشمی روی موج بحران سوار می‌شدند»، درصورتی‌که به زعم این تحلیلگر سیاسی، «مدیران زیر بحران خم می‌شوند که گاهی می‌توانند از آن عبور کنند و گاهی هم نمی‌توانند. بنابراین در تاریخ بعد از انقلاب در هیچ نقطه‌ای نمی‌بینیم که آیت‌الله هاشمی عقب‌نشینی کرده باشد و عنوان کنند که این اتفاق از من برنمی‌آید و نمی‌توانم آن را انجام دهم. ایشان همیشه مسئولیت‌پذیر بودند».

وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه تفسیرشان از شخصیت راهبران، ویژگی دیگری از آیت‌الله هاشمی را مدنظر قرار می‌دهد که به آینده‌بینی ایشان بازمی‌گردد و پیرو آن، دکتر صالحی‌امیری می‌گوید: «آیت‌الله هاشمی به آینده ملت فکر می‌کرد، نه منافع زودگذر خود. بنابراین آن مرحوم می‌توانست قهرمان ملی ایران شود و همه مردم هم برایش کف بزنند. او استاد این کار بود. اما آیت‌الله هاشمی هیچ‌گاه از مواضع عقلانی خود به نفع دیگری یا لبخند سایرین عدول نکرد تا آنجایی که حتی مرحوم هاشمی در مقاطعی که خوشایند مردم نبود هم وارد شد و می‌گفتند که مردم در آینده متوجه خواهند شد که این مواضع در راستای منافع بلندمدت ملی آنهاست». به همین دلیل وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی، گفتمان آیت‌الله هاشمی را فراتر از گفتمان سازندگی می‌داند؛ چراکه از منظر او، سازندگی را فقط به تفسیر حوزه اقتصادی محدود کرده‌ایم، درحالی که مرحوم هاشمی فراتر از توسعه اقتصادی بود.

دکتر صالحی‌امیری سخنانش را با این جملات ادامه می‌دهد: «آیت‌الله هاشمی فراگفتمان زمان خود بود. چون گفتمان ایشان در حوزه سیاسی یک گفتمان اجماع‌ساز و وفاق ملی بود؛ گفتمانی که ما از آن به اعتدال نام می‌بریم و من سال ۹۴ نوشتم که خاستگاه اعتدال، آیت‌الله هاشمی بود و هیچ‌کس قبل و بعد از ایشان این پرچم را بلند نکرد». حتی به باور این تحلیلگر سیاسی، «دولت روحانی هم از گفتمان آیت‌الله هاشمی بهره حداکثری را برد و از آن گفتمان تغذیه کرد».

خصیصه‌های گفتمان مرحوم هاشمی

وزیر پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی، ارزیابی خود را با مطرح‌کردن ۲۰ ویژگی برای گفتمان مرحوم هاشمی‌رفسنجانی ادامه می‌دهد که یکی از آنها ناظر بر «عقلانیت» است و پیرو آن تأکید دارد: «مرحوم هاشمی هیچ‌گاه خاطره‌گویی در قالب تقدس‌گرایی ندارد، با وجودی که یک موحد واقعی در حوزه شخصی خود بود و در حوزه عمومی هیچ‌گاه تقدس‌مآبی نداشت و به‌جای آن به عقلانیت تأکید می‌کرد».

این تحلیلگر سیاسی باور دارد «آیت‌الله هاشمی هیچ‌گاه دین‌فروشی نداشتند یا خواب یا رؤیایی را به نفع خود نقل نکردند که کسی به خوابش آمده که فلان کار را انجام دهد. جنس آیت‌الله هاشمی خواب‌محور نبود، اما ارادتشان نسبت به اهل‌بیت مثال‌زدنی بود». وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی با وجود آنکه می‌گوید «مرحوم هاشمی دکان دین نداشت» اما به گفته او «نواندیشی دینی» داشت. بنابراین دکتر صالحی‌امیری از گفته‌های خود نتیجه می‌گیرد: «اگرچه آیت‌الله هاشمی یک روحانی سنتی بود، ولی یک رویکرد نواندیشانه نسبت به زنان داشت که همچنان آن اندیشه در جامعه امروز کارساز است و این رویکرد همان رویکرد مداراست که قرار است به همه راه را نشان دهیم و انتخاب راه در نهایت با جامعه است و این ویژگی آن مرحوم بود».

به گفته وزیر اسبق، ویژگی دومی که برای تبیین و تشریح گفتمان آیت‌الله هاشمی طرح می‌شود، نخبه‌گرایی و نخبه‌پروری بود. به این معنا که آیت‌الله هاشمی اعتقاد داشت باید یک جنبش نخبه‌گرایی شکل بگیرد. بنابراین به گفته دکتر صالحی‌امیری «اگر به نخبگان دولت آقای خاتمی نگاه کنید، جملگی پرورش‌یافته مکتب فکری آقای هاشمی هستند؛ از جهانگیری تا نعمت‌زاده، زنگنه و سایرین. همه این چهره‌ها در این چرخه است که به وزیران و مدیران کارآمد تبدیل می‌شوند و کماکان این چهره‌ها سرمایه‌های ملی ما هستند». تحلیلگر حوزه سیاسی در تبیین بیشتر تأثیر گفتمان آیت‌الله هاشمی بر نگاه مدیران و وزیران، این نکته را هم را طرح می‌کند که «آن مرحوم باعث شدند وزرا نگاه نزدیک خود را به نگاه دور تغییر دهند.

ادامه در صفحه ۳

خبر

رهبر انقلاب در دیدار خانواده شهید زاهدی چه گفتند؟

عضو دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از دیدار خانواده شهید زاهدی با معظم‌له خبر داد. به گزارش ایسنا، مهدی فضائلی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «رهبر انقلاب پس از نماز ظهر و عصر «امروز» در دیدار خانواده شهید زاهدی (هم‌زمان با چهلمین روز شهادت سردار سرلشکر زاهدی): شهادت شهید زاهدی موجب پیامدهای باارزش و بااهمیتی شد. عظمت جمهوری اسلامی ایران ظاهر شد و همه اینها به برکت شهادت ایشان بود. او به دست اشقی‌الخلایق به شهادت رسید».

برای گذراندن محکومیت‌های صادرشده

صادق زیباکلام راهی زندان شد

شرق: در یکی، دو روز گذشته باز هم چندین بار نام صادق زیباکلام در میان خبرها با حساسیت بیشتری دیده شد و نامش در فضای مجازی و خبرگزاری‌های مختلف در صدر ایستاد. البته این بار نه به‌خاطر سخنرانی‌ها یا مناظره‌هایش، بلکه به‌خاطر اینکه او دیروز راهی زندان شد. ظاهرا صادق زیباکلام باید محکومیت خود را به‌خاطر احکامی که پیش از این در محافل قضائی صادر شده است، پشت سر بگذارد. در همین رابطه روز گذشته مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد: در پی قطعی‌شدن برخی احکام پرونده‌های قضائی صادق زیباکلام، این فرد برای اجرای احکام صادره وارد زندان شد. مرکز رسانه قوه قضائیه اعلام کرد: صادق زیباکلام، دارای پرونده‌های قضائی متعددی است که موجب محکومیت این فرد شده است؛ از جمله سه پرونده مربوط که احکام آنها قطعی و لازم‌الاجرا شده است. زیباکلام در سال‌های اخیر اقدام به طرح مطالب خلاف واقع در رسانه‌ها کرده و مطالب بدون ادعا و سند متعددی را در فضای مجازی منتشر کرده است که در پی آن چندین پرونده قضائی برای او تشکیل شده است که برخی از آنها امروز با قطعیت به مرحله اجرا رسیده است. زیباکلام با رأی صادره از سوی دادگاه بابت ارتکاب فعالیت تبلیغی علیه نظام به ۱۸ ماه حبس و دو سال محرومیت فعالیت در احزاب، گروه‌های سیاسی و فضای مجازی محکوم شده بود که این حکم قطعی شده است. پرونده دوم این فرد که حکم آن نیز قطعی شده است، مربوط به فعالیت تبلیغی علیه نظام درخصوص انتشار مطالب غیرمستند و غیرواقعی است. او در این پرونده به یک سال حبس محکوم شده است. یکی دیگر از پرونده‌های قضائی زیباکلام که حکم آن قطعی و لازم‌الاجرا است نیز مربوط به نشر مطالب خلاف واقع است که او در این پرونده به شش ماه حبس محکوم شد بود که پس از فرجام‌خواهی در دیوان عالی کشور، این حکم مورد ابرام قرار گرفته است. هر سه محکومیت صادق زیباکلام قطعی و لازم‌الاجرا است که این احکام امروز اجرا شد.

تکذیب خبر بازداشت در راه نمایشگاه

پیش از این خبری منتشر شده بود مبنی بر اینکه صادق زیباکلام در راه نمایشگاه کتاب تهران بازداشت شده است. روز گذشته این خبر از سوی مدیرعامل خبرگزاری قوه قضائیه تکذیب شد. او در صفحه توییتر شخصی خود نوشت: اینکه گفته شده آقای زیباکلام در راه نمایشگاه کتاب تهران بازداشت شده، صحت ندارد. صادق زیباکلام به دادسرا احضار و احکام قطعی پرونده‌هایش اجرا شد. اما به هر حال هرچه بود، صادق زیباکلام امروز برای گذراندن دوران محکومیتش در زندان است. او نویسنده و استاد تمام دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران بود که طی سالیان گذشته به پای ثابت بسیاری از مناظره‌ها و سخنرانی‌ها در حوزه سیاست داخلی، تاریخ و نقد مناسبات سیاست خارجی تبدیل شده بود.